

PÉNZÜGYI JOG

II. évfolyam

7—8. szám

1926. szeptember—október

Szerkesztik:

Dr. GLÜCKSTHAL ANDOR

Dr. LÉNÁRT VILMOS

SZEMLE.

Jogalkotás.

Adóamnesztia. A mérlegvalódiság helyreállításáról szóló 1925 évi 700/P. M. számú rendelet 42. §-a akként rendelkezik, hogy a megnyitó leltár és megnyitó mérleg adatait a multa vonatkozólag semmiféle jogcímen, tehát megrövidítések vagy eltitkolások címén sem szabad adóztatásra alapul venni. Ennek folyománycskép a megnyitó mérleget megelőző zárómérleg alapján történő adóztatásnál a megnyitó mérleg és megnyitó leltár adatait, valamint a megnyitó mérleget követő első zárómérleg alapján történő adóztatásnál a megnyitó mérleg előtt készített záróleltár és zárómérleg adatait felhasználni nem szabad.

A mérlegrendeletnek ez az intézkedése lényegileg egy adóamnesztiát jelent mindazokra, akik a mérlegrendelet 1. §-a értelmében új értékelésű megnyitó-leltár és megnyitó-mérleg felvételére kötelesek voltak, tehát kereskedelmi könyvek vezetésére kötelesek minden kereskedőre, ideértve a kereskedelmi társaságokat is.

Miután ezen adóamnesztia mikénti értelmezése tekintetében aggályok merültek fel, a pénzügyminisztérium a 700/P. M. számú rendelet 1. §-ában (közvetített a Budapesti Közlöny 1926 augusztus 7-iki számában) világosan és minden kételyt eloszlatóan akként deklarálja ezen amnesztia értelmét, hogy azon vállalatok tekintetében, amelyek megnyitó mérlegeiket hirtapilag közzétenni voltak kötelesek (részvénytársaságok, szövetkezetek), a megnyitó mérleg hirtapilapi közzétételének napjától kezdve azon a címen, hogy a vállalat a megnyitó-mérleg fordulónapját megelőző üzleti évek folyamán a társulati adóra vonatkozó szabályok vagy tilalmak valamelyikét megszegte, sem jövedéki vagy adócsalási, sem pótlólagos adókövetési eljárást megindítani nem szabad.

Ugyanez a kedvezmény illeti meg azokat az egyéni cégeket és társulati adó alá nem tartozó kereskedelmi társaságokat (közkereseti és betéti társaságok) is, abban az esetben, ha az 1926 évi általános kereseti adóbevallásukat az új értékelésű megnyitó-mérleg, továbbá az 1925 évi mérleg- és nyereség-veszteségszámla alapján tették meg. Ezekre vonatkozólag a tilalom az 1926 évi változás megtételének napjától kezdve hatályos és vonatkozik úgy az általános kereseti adóra, mint az üzleti jövedelmet terhelő jövedelemadóra és az üzleti vagyont terhelő vagyoadóra.

A közigazgatási bíróságról szóló 1896 évi XXVI. t. c. rendelkezéséből folyik, hogy a pótlólagos adókövetés tilalma nem alkal-

mazható akkor, ha a m. kir. közigazgatási bíróság az elmúlt évekre kivetett adók törlésének elrendelése mellett új kivetést rendel el. Fennáll azonban a tilalom ilyen esetben is a jövedéki vagy adócsalási eljárás megindítására.

Kívánatos lenne, ha a pénzügyi kormány most már egy lépéssel tovább menne és nem csupán a bejegyzett kereskedőkre, hanem egy mindenkire kiterjedő általános adóamnesztiát statuálna.

A látszólagos nyereségek adózásának elkerülése. A mérlegvalódiság helyreállításáról szóló 7000/1925. P. M. számú rendelet 42. §-ának második bekezdése szerint az egyes vagyontárgyaknak a megnyitóleltárban és a megnyitómérlegben kitüntetett értékeit a további adóztatás során beszerzési, illetve előállítási áraknak kell tekinteni. Ez a szabály azonban nem idézheti elő azt, hogy a megnyitóleltárban és megnyitómérlegben kitüntetett értéknél magasabb áron értékesített vagyontárgyaknál mutatózó nyereség adó alá vonassék akkor is, ha a tényleges beszerzési, illetve előállítási árra való tekintettel a nyereség csak látszólagos. Ennek az elvnek a végrehajtására vonatkozó részletes szabályokat a pénzügyminiszter külön rendelettel állapítja meg.

A pénzügyminisztérium a 700/1926. P. M. számú rendelet 2. §-ában (közvetítetett a Budapesti Közlöny 1926 augusztus 7-iki számában) következőképpen szabályozza a látszólagos nyereségek megadóztatásának elkerülésére vonatkozó intézkedéseket:

1. A kedvezmény csak a megnyitóleltárba és megnyitómérlegbe *tényleg* felvett vagyontárgyakra vonatkozik.

2. A kedvezmény ezen vagyontárgyaknak tényleges értékesítése esetén vehető igénybe.

3. Látszólagosnak az értékesítésnél elért nyereségnek az a része minősül, amely az értékesített vagyontárgyak megnyitóleltárbeli értéke és beigazoltan magasabb beszerzési vagy előállítási ára közötti különbözettel egyenlő.

4. Ezt a különbözetet a beszerzési és előállítási áraknak, valamint a megnyitómérlegbeli értékeknek aranykoronára való pontos átszámításával kell megállapítani. (Az aranykorona havi átszámítási kulcsait az 1925. évi 400/P. M. számú H. Ö. 13. §-ához fűzött 1. mellékletben foglalt táblázat tartalmazza.)

5. A vállalat köteles azon vagyontárgyainak jegyzékét, amelyekre vonatkozólag a kedvezményt igénybe kívánja majd venni, amennyiben a megnyitómérleget követő első bevallását már benyújtotta, a rendelet megjelenése (1926 augusztus 7.) napjától számított 60 nap alatt, egyébként pedig a bevallás benyújtásától számított 60 nap alatt az adó kivetésére illetékes elsőfokú hatóságnál benyújtani.

6. A kedvezmény kizárólag a bemutatott jegyzékben felsorolt vagyontárgyakra vehető igénybe.

7. Az értékesített vagyontárgyaknak a megnyitóleltárba felvett vagyontárgyakkal való azonossága igazolandó.

A vállalatoknak tehát a rendelet megjelenésétől, illetve a vallomás benyújtásától számított 60 nap alatt csupán az a kötelességük, hogy azon vagyontárgyaknak a jegyzékét az adó kivetésére illetékes elsőfokú pénzügyi hatóságoknak bemutatassák, amelyeket az új értékelésű megnyitóleltárba, illetve megnyitómérlegbe a beszerzési vagy előállítási árnál alacsonyabb értékben vettek fel és amelyekre vonatkozólag akár az első üzletévben, akár majdan, egy későbbi üzletévben, magasabb áron való értékesítés esetén a látszólagos nyereségnek az adóköteles nyereségből való levonását kívánják érvényesíteni. Ennek a jegyzéknek csak az illető va-